

190

Colecția **POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE**

DIN LUCRĂRILE CONCURSULUI:

„MONSTRUL”
★
„UN ACT DE
EROISM”

EDITATA
DE REVISTA
**ȘTIINȚA
TEHNICĂ**

Sacramioara

DIN LUCRĂRILE TRIMISE LA CONCURS

GRIGORE DAVIDESCU

MONSTRUL

(R. P. R.)

ANATOLI DNEPROV

UN ACT DE EROISM

(U. R. S. S.)

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”
Anul VIII — Nr. 190 — 15 octombrie 1962

Citiți în numărul viitor povestirile științifico-fantastice trimise în cadrul concursului:

„Zidul metacosmic”

și

„Lumina neagră”

Coperta-desen: LAURENȚIU SÎRBU
(Moment din povestirea „Monstrul”)

GRIGORE DAVIDESCU

MONSTRUL

— *Iscodire paleoastronautică* —

(R. P. R. — Mențiune)

Începînd cu Efremov, care i-a bănuît cîndva, prin era mezozoică *, și sfîrșind cu Kazanțev, care i-a întrezărit în meteoritul catastrofei tunguse **, oaspeții din Cosmos, pare-se că realmente ne-au vizitat.

Era cam prin al zecelea veac înaintea erei noastre...

I. O navă rătăcește prin Cosmos

Amintirea unui „Pămînt“ părăsit — a planetei lor de origine — nu mai constituia decît o noțiune abstractă pentru cosmonauții de a treia generație ai navei. Născuți pe metalul acesteia și educați după străvechiul program — în amănunțime alcătuit de cei mulți ai meleagurilor originare, rămași în urmă, peste spațiu și timp —, tinerii de astăzi cunoșteau perfect tehnica și istoria, dar intuiau cu greu ce poate însemna un „Pămînt“. Desigur, fiindcă criteriul fundamental al cunoașterii ne este singură practica, experiența... Și le era greu iarăși să trăiască dorul de acest „Pămînt“ pe care nu l-au cunoscut decît din filmotecă. Totuși un sentiment patriotic le era viu în inimi, printr-o naturală extindere a dragostei ce-i lega în marea lor familie, a celor de pe navă.

Racheta era o solidă construcție uriașă, prevăzută cu tot ce trebuia să asigure eficiența unui zbor de veacuri, la o viteză apropiată de a luminii. Aerul le era purificat biologic prin flora bogată din navă, hrana, prin fauna de cultură, iar apa, obținută prin sinteză electrochimică. Energia de „uz

* Vezi nuvela „Corăbii astrale“ de I. Efremov (n. a.).

** Vezi nuvela „Sorul Cosmosului“ de A. Kazanțev (n. a.).

Interior" o asigurau centrale foto și criolectrice*, iar energia de propulsie o produceau atât giganticele motoare atomice, cu jet de particule, cât și cele de fotopropulsie.

Dar, cum toate lucrurile au un sfârșit, trebuia ca și zborul lor să-și găsească unul. Prin intervenția unui accident. Nimeni nu a știut (și, bineînțeles, nu va mai ști vreodată) ce anume s-a produs. Dar într-o clipă nava fu frântă în două.

Dereglarea pilotului automat? Astfel ca să nu mai fi putut preveni ciocnirea cu vreun asteroid? Greu de crezut! Fisiune spontană în vreo bară de uraniu, dacă acesta va fi fost elementul pilei atomoenergetice?

Dar faptul catastrofal pentru navigatori nu era pierderea trenului posterior, care, oricum, putea fi detașat oricând în mod voit, ci faptul că în jumătatea desprinsă și pierdută pe veci, își găsiseră pieirea două treimi dintre ei.

Nu mai supraviețuiau decît doi. Două tinere femei, dintre care doar una cu studiile terminate și încă de foarte puțină vreme.

Dacă din punct de vedere tehnic călătoria era ratată, țelul ei nemaiputînd fi atins, în schimb din punct de vedere psihic tragedia era înspăimîntătoare. Singure din „familia” distrusă, cele două fete de cum încercau a se privi recădeau pradă unui zbucium sufletesc. Erau tinere și de firi deosebit de sensibile. Și catastrofa a fost deplină abia la sfîrșitul celei de-a doua zile de la accident, cînd cea mai mică dintre ele, pe cînd ieșise pe suprafața exterioară a navei ca să repare oarecare breșe și să refacă unele contacte, în uluiala ei, omisese cele mai elementare precauțiuni și se desprinsese de navă, pierzîndu-se în nemărginire...

Fata rămasă vădi în clipa aceasta o nebănuită tărie de caracter. Ea primi lovitura a doua cu mult mai mult stoicism decît pe prima. Refăcu calculele matematice, fixă parametrul, ordonă noul program pilotului automat și dispuse aterizarea pe prima planetă locuibilă, după calculele ei. Avea un țel imediat: salvarea materialului cules pe navă.

Se găsea în acel moment gata să pătrundă într-un sistem solar. Era un soare minuscul — o stea pitică galbenă — de temperatură superficială supraminimală (după categoriile cunoscute ei).

Una dintre planete, și nu cea mai apropiată de soare, se dovedea a reține o atmosferă densă.

Cosmonauta dirijă nava spre acest „Pămînt”. Iar în vecinătatea lui preluă manual conducerea rachetei. Îi ochi

* Centrale transformînd în electricitate lumina (foto-) și frigul (crio-) (n. a.).

brîul neutronic, urmînd o traiectorie epipolară*, pînă ce coborî sub straturile de norișori sidefii.

Pentru prima oară în viață, ea vedea acum azuriul unei atmosfere, pictele de nori zdrențăroși, peticele de sol sta-tornic.

După prima rotație completă, ea își fixă locul de „ate-rizare“. Nu pe continent și nu în ocean. Zărise o mare prea puțin adîncă, presărată cu nenumărate insulițe. Ea viză pe cea mai mare dintre acestea, care îi satisfăcea raționamentul de a evita o aglomerare de ființe „umane“ — de vor fi existînd pe acest Pămînt — și de a-și favoriza o bază de decolare dacă viitorul i-o va mai îngădui.

Dar și aterizarea nu-i fu lipsită de incidente de ordin tehnic. Astfel că, în loc să așeze racheta perpendicularizată, pe plaja insulei, ea se trezi în plină mare, la o bună dis-tanță de mal. Unul dintre motoare încetase de a mai func-ționa. Căderea fu mai bruscă decît ar fi trebuit, iar prin lovirea de stînci avaria rachetei spori.

Trebuia să caute ajutor la „oamenii“ de pe insulă, dacă vor fi și dacă o vor înțelege...

Pînă una alta, racheta se afla împlîntată în solul sub-marin, cam la vreo două înălțimi de om sub nivelul mării.

În timp ce-și îmbracă costumul de cosmonaut, ea se privi în peretele de oglindă. Era înaltă și zveltă. Mătasea impermeabilă a salopetei i se mula pe formele armonioase. Brîul metalic îi strîngea o talie suplă, iar colierul metalic al căștii se rezema pe umeri largi.

Își mai privi o dată trăsăturile obosite ale feței, înainte de a-și pune casca. Ochii ei mari și ardezii o priveau din oglindă triști și extenuați de neliniște. Pielea albă și fină avea reflexe de sidef. Părul său alburiu, tăiat scurt, lăsa descoperită o enormă frunte verticală, largă și ușor bombată. Gura mică își avea buzele subțiri încă mai palide decît de obicei, strînse într-o sforțare de voință. Nările palpitau, sub minusculul nas subțire.

Ea își adaptă etanș casca. Acum părea un monstru fan-tomatic. Două coarne scurte — antenele — dădeau un aer feroce greoaiei apariții. Plasticul argintiu al căștii — trans-parent doar într-un singur sens — apărea ca un bot oribil.

Ea zîmbi trist, dar nu-și văzu zîmbetul. Își reglă oxige-narea, își luă trusa și închise camera de ecluzare.

* Terra este înconjurată de un brîu de neutroni nocivi organismelor vii. Acest brîu trebuie evitat în pregătirea aterizării printr-o traiectorie vecină unuia dintre poli terestri (n. a.).

II. Monstrul din mare

Țărmlul nordic al insulei, veșnic bătut ritmic de valurile înalte, desena sinuozițăți în care marea pătrundea adânc, tăind delurețe calcaroase sau scâldînd plăji nisipoase.

La mică distanță, în interior, cîteva zeci de case de piatră se cățărau pe acele coline. În centrul lor, drept în fața țărmlului, se profila destul de maiestuos un templu mic, ridicat printre coloane scunde, privind o piață pietruită în care se găsea un altar din stîncă albă.

În strîmtul templu trona stăpînul mărilor, încruntatul Poseidon, sprijinit de tridentul său.

În dimineața aceea, în fața altarului, din jilțul său de lemn lustruit, basilevsul — „divinul“ rege-preot — al cetății asista la sacrificiile aduse de preoții mărunți zeului, ce era însuși unchiul său. Ritul era scrupulos urmat, iar cîntecele însoțeau jertfele.

Din jos, de la țărml, răzbi un glas puternic, țipînd ceva devenit ininteligibil în ecoul văii.

Un om în vîrstă se apropia în fugă. Urca gîfîind. Își pierduse o sanda, iar fișia înfășurată în jurul șoldurilor, singura sa îmbrăcăminte, aproape că i se desfăcuse. De pe gîtul viguros și de pe pieptul său ars de soare picura sudoare. Iar trăsăturile feței îi erau zbuçiumate. Gura în rictus amarnic îi urla:

— O rege tu! O Minos rege! îndură-te, ne izbăvește!

Omul ajunsese, în sfîrșit, la marginea pieței și se prosternă, lipit de pardoseala de piatră.

Emoția sa violentă contaminează mulțimea strînsă și pe însuși regele semeț.

— Vorbește o dată, omule! îi ordonă acesta, însă cu glasul răgușit, strident.

— Din valuri a ieșit un monstru. E-ngrozitor de-l vezi la chip, ca toți născuți din zeul mării... Acesta are-un cap de taur deasupra unui trup de om... Doar tu, din singele lui Zevs, tu ne mai poți scăpa de el!

Din nou se întoarseră cu fața spre templul lui Poseidon și-l invocară-n imn fierbinte, să-i scape de-o calamitate. Apoi regele și suita, cu lănci și săbii de aramă, porniră încet, în rînduri strînse, spre țărmlul vuietor de valuri.

În acest timp, cosmonauta verificase atmosfera terestră și, nenorocită, se așezase pe o stîncă. Decepția o zguduise. Era prea mult pentru o ființă. Prea crude încercări și

multe... În patru zile încercase chiar patru tragedii cumplite. A patra era însuși faptul că atmosfera pămîntească, deși bogată în oxigen, nu era densă îndeajuns.

Ea își spuse că poate, cu timpul, după ani și ani de decomprimare progresivă extrem de lentă, poate că atunci organismul ei s-ar putea adapta. Slabă nădejde! Căci cum să viețuiască pînă atunci? Prizonieră a costumului de scafandru! Dar cum să se hrănească prin el și de unde să ia rezerve de oxigen comprimat atunci cînd puținele tuburi de pe navă se vor fi terminat!

Doar în microclimatul rachetei ar putea ieși din costum. Dar nu în condițiile avariei. I-ar lipsi hrana și însuși aerul purificat biologic... Singura ei scăpare rămîneau oamenii me-leagurilor acestora.

III. Prizonieră a hipobarismului *

Cînd regele și oștenii săi ajunseră în fața cosmonautei, aceasta era zdrobită de dezamăgire.

Încă de pe cînd aceia coborau coasta, ea își dăduse seama că, din era ei atomică, se prăvălise în era aramei; că nu oamenii aceștia o vor putea salva.

Însă, deși deprimată, încercă să-și înjghebeze un plan de acțiune. Și avu răgazul, căci cei ce se apropiau o făceau cu... menajamente. Trecuseră ore pînă cînd ei să parcurgă o de-părtare de cinci minute. Fiecare pas al lor era cumpănit, fiecare gest al „monstrului“ era cîntărit, judecat, interpretat.

Se opriseră la o distanță respectuoasă.

Ea se ridică și se apropie lin de cel mai împodobit din-tre ei. Gesticulă cît putu mai elocvent, arătîndu-i că dorește să i se ridice o clădire, că dorește să i se procure mijloace de tracțiune.

Planul ei era să-și desprindă de pe racheta — imobi-lizată pe veci — o dublă cameră etanșă și de ecluzare în care să viețuiască pe sol. Acest „bloc“ urma să fie înglobat într-o clădire închisă de un zid, care s-o adăpostească și în același timp să-i înlesnească primirea hranei și punerea în funcțiune a unui electrogenerator. În condițiile acestea, ea ar putea viețui pînă la sfîrșitul zilelor ei și ar avea răgazul

* Hipobarism — presiune atmosferică scăzută sub limita fiziologică (n. a.).

să emită semnale radiaționale, care spera să-i fie captate „acolo“, de către ai ei.

Regele se dovedi inapt de a-i pricepe pantomima. Dar, de lângă rege, un vîrstnic om, de rang se părea, după ținuta și mimica sa, interveni. Vorbi ceva stăpînului, apoi se apropie de ea. El îi arătă prin semne că-i va efectua o construcție. Ea îi dădu un minim de indicații asupra amplasamentului și asupra unui viitor transport.

În vremea aceasta, de pe colină, se auzi un strigăt ascuțit. O fată de cel mult 10—12 ani fugea, țipînd, spre rege.

— Ce te tulbură, Ariadna? îi strigă, la rîndul său, acesta. Ariadna era fiica regelui. Plăpîndă și scundă, negricioasă și sprintenă, ea impresiona la prima vedere prin mobilitatea ei, prin patima ce o punea în fiecare manifestare. Se agita și acum mai mult decît toți laolaltă. Ariadna nu fusese acasă în această dimineață, dar cînd se întoarse din satul vecin și aflase despre monstru și îl bănuia pe tatăl ei în greu pericol își pierduse orice control. Alergînd desmetică, ea căta să-l prevină de primejdia înnebunitoare, strigîndu-i prudentă...

Cu greu o mai domoli regele pe exaltata sa fiică, în ai cărei ochi se citea cea mai pătimașă ură împotriva monstrului, ură proporțională fricii pe care apariția acestuia i-o stîrnise.

Incidentul o dată aplanat, arhitectul purcese la executarea ordinelor monstrului. Nici o umbră de rezistență nu s-ar fi ivit în mintea pămîntenilor față de orîșice dorință a „fiului lui Poseidon“, deci a „vărului“ regelui lor...

Fundația fu săpată și primele stînci cioplite și clintite începînd din același moment.

Cosmonauta, oarecum mai împăcată sufletește, se retrase în fundul mării, în racheta sa urgisită.

Cînd, la sfîrșitul primului răgaz de timp, reapăru, o clădire cu un cat se și desena pe plaja aceea. Palatul își avea terminate cîteva încăperi și da să se întindă în lung și în lat.

Cosmonauta purcese imediat la ridicarea nacelei etanșe. Ea ceru funii numeroase, ale căror capete le luă cu ea în străfunduri. Într-un tîrziu reapăru, și, la ordinul ei, o armată de sclavi și de oșteni traseră din răsputeri cabina detașată

de rachetă. Aceasta se urni, apăru pe plajă în dosul zidului palatului, iar cînd se alipi de piatră fu bine priponită și arhitectul începu o construcție în jurul ei.

Cosmonauta se împămîntenise... În cabina în care aștepta acum sub blinda lumină a soarelui, ce-i răzbea prin hublouri, începu o activitate febrilă de punere în funcțiune a întregului aparataj energetic.

Centrala fotoelectrică însă, vai, nu putea funcționa. Radiațiile solare incidente erau prea slabe pentru întinderea ei mică. Ea imagină o centrală mecanoelectrică pentru păstrarea unei presiuni convenabile în cabină prin comprimarea aerului.

Și în zilele următoare, în incinta palatului — ce creștea văzînd cu ochii — se și construise un angrenaj de roți ce vor fi învîrtite de om. Șapte sclavi viguroși fură priponiți de șapte spițe și, mergînd în jurul axului roții orizontale, ei puneau în funcțiune mecanismul unui dinam și aparatul de comprimat aer.

Rămînea ca pentru semnalele radio să utilizeze energia unuia dintre cele două mici motoare nucleare portative, de avionetă, ce se găseau în cabină.

*

Au trecut săptămîni.

Palatul era acum — după ideea arhitectului său — un labirint de zeci de încăperi, dînd una într-alta, cu zeci de curți interioare adăpostind sclavi — șapte bărbați și șapte femei. Bărbații urneau roata de care erau înlănțuiți, iar femeile creșteau orătării și preparau hrana pentru ei și pentru „monstru“.

Cît despre acesta, el nu mai apărea în ochii nici unui alt muritor. O dată pe zi ieșea ca să-și aducă în cabină merindele pregătite din vreme și puse la un anumit loc de către sclave.

Încă din primele zile, cosmonauta pricepuse multe din cele ce vedea în jurul său, fie chiar și prin plasticul unei căști etanșe.

Ca exponent al unei civilizații atomice, era normal ca ideile ei asupra unei vieți sociale să fie clare. Este drept că despre o societate sclavagistă nu știa decît cele cuprinse

în câteva pagini de carte rezumativă și în câteva piese de filmotecă. Este adevărat de asemenea că, zdruncinată de tragedia cumplită a ei și a alor ei, i-au trebuit săptămîni pînă să se dezmeticească.

Dar iată că deodată ieși din inerția ei.

Văzu deodată oameni ca și ea. Și se înfioră privindu-i legați în lanț, împingînd la spița unei roți, fără speranță și fără vreun scop conștient... Iar gestul acesta i se păru că simbolizează întreagă vitregia orînduirii asupraitoare în care nimerise...

Ea își dădu seama că în afara îndatoririlor către sine și către îndepărtata ei colectivitate mai avea datoria să cultive ideile mari și generoase în lumea în care se afla acum.

Avea de transmis un mesaj Pămîntului. Însăși prezența ei acolo i-o impunea. Era o chemare care deodată îi devenise mai imperioasă decît chiar salvarea propriei vieți.

Ah, cît ura ea acum sechestrarea în costumul de scafandru cosmic!

Trebuia să facă neapărat ceva pentru acești oameni urgisiți, dar trudei căroră și ea îi datora viața.

Ea se apropie de ei, le desfăcu lanțurile și, prin gesturi, încercă și izbuti din ce în ce mai bine să se facă înțeleasă.

După ore și ore, ei începură să-i urmărească gîndurile. Gesturile ei, însoțite probabil și de o transmitere mai directă a gîndurilor (deoarece unora dintre sclavi le-a pus pe cap un bizar cerc metalic), reușiră să le stîrnească idei, pentru ei uimitoare, despre libertatea unei lumi în care omul este pentru om prieten.

Ea ceru preaicusitului arhitect ca munca robilor să fie împărțită în ture, iar ei să obțină odihnă și suficientă hrană.

Cosmonauta însă merse și mai departe. Ea le ajută — în mod nebănuit de nimeni — evadarea, făcîndu-i pe cîte unul, la cîteva zile, să escaladeze zidul dinspre mare. Fiecare, știa ea, va duce departe, în lumea lui, noile gînduri.

Disparațiile acestea rămaseră pentru Minos un mister.

Nimeni nu mai îndrăznea acum să pășească poarta labirintului, pentru că regele răspîndi vestea că sclavii introduși în palat erau devorați de monstru.

IV. Pasiunea răpune monstrul

Iar au trecut luni...

„Ea“ nu încetase nici o zi de a emite semnale pe lungimile de undă convenite, deprimată, dar nu dezarmată că nu recepționează încă nimic.

Înlocuise primul motoraș atomic prin cel de-al doilea, dar în zadar.

Viața sa de reclusiune decurgea febril, cu toată monotonia ei.

Între timp, regele Minos fusese nevoit să schimbe zeci și zeci de echipe de sclavi și, purtînd și cîteva războaie, impusese cetăților învinse să-i dea ca tribut cîte șapte pe-rechi de sclavi pe an drept „hrană“ monstrului „divin“.

În luna aceasta însă, unul dintre proaspeții flăcăi primiți din Elada era un atenian.

De cum îl văzu, Ariadna i-a și vorbit tatălui ei:

— O, tată-rege, tu nu vezi că ăst bărbat îi fiu de zeu? Privește bine chipul său și păru-i auriu în bucle... Și dîrza sa putere mare și chiar privirea-i arzătoare. Nu-i om de rînd, ci-i fiu lumesc de rege, sînge de-olimpian...

Dar asprul tată nu-i făcu nici o favoare.

Cosmonauta îl remarcase și ea pe Tezeu, a cărui privire înțelegătoare îi sugeră un plan măreț. O revoltă în masă a sclavilor de aci.

Pentru aceasta doar glasul acestuia putea să-i stîrnească și să-i conducă în locul ei, care nu era nici măcar auzită din casca etanșă.

Ea îl luă pe Tezeu de-o parte și începu să-l inițieze în planurile concepute.

Amurgise cînd Ariadna — care între timp pregătise o luntre la țarm, pentru evadarea alesului ei — urcă pe zidul labirintului.

Dar înlemni de groază. Monstrul ținea mîna pe umărul lui Tezeu. Ariadna mai că-și pierdu mințile de furie.

Cum, adică și Tezeu avea să fie devorat asemenea celorlalți sclavi?

În patima-i aprinsă brusc, prea exaltata Ariadna merse îndată la cel mai înțelept supus al lor, la arhitectul cu măiastră faimă.

— O, tu Dedal, îi zise ea, ascultă-mă și dă-mi un sfat pe care-l crezi mai bun. Venit-a aci un mîndru fiu de zeu. Tezeu îl cheamă și-i flăcău puternic. El nu-i, desigur, hărăzit pieirii și vreau scăparea s-o primească tocmai prin mina mea, care-l iubesc năvalnic!

Prilejul era binevenit. Dedal știa să nu-l scape. El divulgă misterul pe care doar el îl cunoștea:

Monstrul nu ieșea decît o dată pe zi și doar pentru scurt timp. În rest stătea închis într-o încăpere a lui, care comunica prin tuburi de racord, dintr-o stranie substanță rezistentă, dar moale și elastică.

Tuburile trebuiau tăiate în miezul nopții cu cuțitul, și Dedal îi dădu un cuțitaș și îi spuse să se conducă — spre a găsi birlogul monstrului — după un fir pe care îl va lega chiar de un asemenea tub și-l va trage de acolo pînă la poarta labirintului. În aceeași seară, Dedal legă firul, iar Ariadna urmîndu-l, în miez de noapte, ajunse pînă la încăperea misterioasă și tăie toate tuburile de racord ale compresorului de aer. Apoi, tot de-a lungul firului, ieși din palat...

*

Cosmonauta dormea în primul ei somn. Poate că visa că reușise să restabilească comunicația cu planeta ei...

Dar deodată un coșmar interveni. Se făcea, probabil, că zbura, că i se defectase aparatul de oxigen...

Se înecă, tuși și o podidi sîngele pe nas și gură. Năucită de coșmar, se deșteptă. Era încă buimacă și nu-și dădu seama de ce se petrece cu ea. Se sufoca din ce în ce mai mult, iar hemoragia nazală sporea în abundență.

În jur, cabina era neschimbată, toate la locul lor. Nu-i trecu prin gînd nici o clipă că presiunea aerului scăzuse la un nivel mortal pentru ea și pierdu astfel minute prețioase. Nu văzu costumul ei de scafandru, care se găsea alături, în camera de ecluzare, așa că nu-i veni ideea să respire oxigen. Leșină de două ori. Iar în ultima clipă preagonică deschise ușa ecluzei. Se tirî spre casca de oxigen, întinse cu greu o mină tremurîndă. Cînd apucă aparatul, nu mai vedea decît negru în fața ochilor. Își virî totuși capul în cască și, cu sfortări supraomenești, putu să deschidă robinetul de oxigen. Dar gazul nu mai fu în stare s-o reinvie, căci se pierdea în camera hipobarică... Totuși reușita de a

fi deschis robinetul de gaz o făcu să zîmbească, și cu fața luminată de mulțumire, încetă să mai respire...

*

Dedal vizită el singur cabina.

Nu înțelese nimic din rostul aparatelor ce le vedea. Nu se apropie de monstru, al cărui cap hidos îl zări într-un colț.

Scormoni repede pretutindeni și făcu o singură descoperire pe care păru că o pricepe. Erau două perechi de aripi. Una dintre perechi avea montată o cutie cu trei manete pe deasupra ei.

După îndelungate cercetări, găsi și o a doua asemenea cutie, pe care se grăbi să o reintegreze celei de-a doua perechi de aripi, fixînd totodată firele aidoma cum erau recordate la primul aparat. Pe cutie, citeva desene indicau utilitatea manetelor: era schițat acolo aparatul cu aripi cu o săgeată în sus în dreptul primei bare, cu o săgeată în jos în dreptul alteia și cu două săgeți către dreapta și stînga în dreptul celei de-a treia manete. Călare pe șaua aripilor, era figurată însăși silueta monstrului.

Dedal înțelese că avea de-a face cu o scornire de zburat a cărei manipulare părea lesnicioasă pentru mintea sa iscusită...

El scoase în curte cele două aparate.

De peste zid se auzi zarvă. El urcă și privi. Regele în-suși, cu figura descompusă de mînie, îi strigă cuvinte foarte de ocară. Află astfel că Ariadna povestise tatălui ei cum scăpase viața lui Tezeu, cum acesta răpuse cu cuțitul pe monstru și cum că ea îl vrea de soț... Regele se înfuriase, cutremurat de frică de mînia lui Poseidon... El ordonase întemnițarea lui Tezeu și a lui Dedal... Ariadna însă reușise să se urce pe o luntre și să dispară peste valuri împreună cu cel drag.

Iar regele aducea acum pe fiul lui Dedal, pe tînărul Icar, să-l închidă și pe el, o dată cu tatăl său, în labirint...

Rămași singuri, Dedal și Icar urcară aripile pe acoperișul palatului. Ei încălecară și apăsară maneta de ridicare.

*

Minos fu înștiințat de mulțime că două păsări uriașe au zburat de pe zidul labirintului, îndreptîndu-se spre soare-apune.

A urmărit acest traseu cu corăbiile sale și dădu de urma lui Dedal în Sicilia, dar și acolo acesta îi scăpă...

Tirziu auzi că împăratul Solomon al hebreilor este în posesia unei mașini zburătoare.

Dar melegurile acelea nu-i erau accesibile...

Cuvînt de sfîrșit

Legenda „Minotaurului“ conține, în esență, următoarele:

Era pe vremea cînd „zeii“ abia că încetaseră de a mai sta printre muritori, dar fiii lor cu muritoarele încă guverneau cetăți...

Minos, rege în Cnosos, înfuriase pe Poseidon *, nemai-îndurîndu-se să-i jertfească un taur bălan ieșit din mare cerut de Minos tocmai în acest scop.

Poseidon **, prin vrăji, făcu atunci ca soața lui Minos (Pasifae) să nască un monstru cu cap de taur și trup de om: un minotaur.

Minos îl închise în labirintul *** clădit de Dedal (arhitect atenian) și-i hărăzea prinșii în războaie drept hrană.

Din Atena, învinsă și silită să dea anual asemenea șapte perechi de tineri, veni și Tezeu ****.

Ariadna, fiica lui Minos, îl îndrăgi și, după sfatul lui Dedal, îi dădu un ghem după al cărui fir să se orienteze în labirint și un cuțit cu care Tezeu răpuse minotaurul.

Ariadna fugi apoi cu Tezeu de furia lui Minos. Dar Tezeu o părăsește în insula Naxos (unde ea devine mai apoi soția lui Dionisos *****).

Dedal și fiul său Icar fură închiși de Minos în labirint. Acolo Dedal înjgheabă niște aripi — din pene și ceară — cu care ambii zburară. Pe drum, Icar căzu.

Dedal coborî în Sicilia, unde fu ajuns de Minos, care îl urmărise pe mare.

---

* Minos — era primul fiu al Europei (fiică de rege fenician) cu Zeus, care-o răpise transformat în taur, și apoi o părăsise în Creta (n. a.).

** Zeul mării — frate cu Zeus (stăpînul zeilor din Olimp).

*** Palat cu sute de încăperi în care cel intrat nu mai găsea ieșirea (n. a.).

**** Tezeu era fiul lui Etra (soția regelui Egeu al Atenei) sedusă de Poseidon (n. a.).

***** Dionisos — zeul vinului și al dezmățului (n. a.).

Ca să scape de Minos, Dedal făcu să curgă peste acesta smoolă clocotită pe cînd se îmbăia...

*

După fluctuații seculare, pînă să fie „congelată“ într-o formă scrisă, legenda a ajuns să conțină prea multe (două) capete de taur pentru o biată legendă...

Și aceasta doar prin intervenția unor fenomene de „comasare“ și „dezdoire“... străine de simburile de adevăr al legendei însăși.

Să mă explic.

Un singur „cap de taur“ fu văzut ieșind din mare, cel al „minotaurului“, minotaur care a și rămas apoi ani de zile în labirint.

Cum de s-a „dezdoit“?

Fiindcă unii l-au crezut chiar taur întreg și l-au atribuit ca origine lui Poseidon, iar „gurile rele“ au admis că-i jumătate om, jumătate taur, dar tocmai de aceea au insinuat că însăși soața lui Minos l-ar fi zămislit — explicație evident „trasă de păr“, căci despre o copilarie a monstrului nu se pomenește nimic.

Cum în cam aceeași epocă un „erou“ — tot Tezeu — răpusese la Maraton un taur bălan (și cum tot despre un „taur“ umbla astă vorbă în Creta), s-au „comasat“ ambii eroi taurini... Și a rămas că taurul lui Minos a ajuns pînă la Elada.

Iar lui Tezeu, după „comasarea“ de la Maraton, i-a rămas să răpună în Creta pe însuși minotaurul...

*

Omul de acum trei mii de ani a văzut **cu siguranță** „minotaurul“. Căci altfel nu s-ar fi păstrat o descriere atît de stranie. Și nu se putea explica pe atunci altfel înfățișarea costumului de cosmonaut decît ca pe un monstru*. (După cum pe primul călăreț l-a crezut „centaur“.)

În general legendele nu mint, ci doar amplifică sau interpretează unele fapte reale.

---

* În inscripțiile și printre statuetele Egiptului antic nu rare ori sînt figurați zeități cu trup de om și cap de taur (Isis Hathor) sau de pasăre. Iar „divinul“ lor bălan bou apăs ar trebui să ne dea și el de gîndit... (n. a.).

Tezeu nu ar fi putut răpune un monstru temut de toți cu un simplu cuțit, mai ales că despre vreo luptă a lui cu minotaurul nu se pomenește nimic în legendă. Nu se descrie ca, de pildă, luptele lui Hercule! Fiindcă, într-adevăr, nici nu a avut loc vreo luptă!

Tezeu nu ar fi abandonat pe Ariadna pe o insulă de ar fi fost ea acea „duioasă” ființă din legendă și nu pătimașa exaltată descrisă aci.

Este curioasă coincidența apariției unor mașini de zburat în aceeași epocă: două perechi de aripi ale lui Dedal și Icar și, după căderea lui Icar, doar un singur aparat al lui Solomon, când nici înainte și nici după această epocă nu s-au mai văzut asemenea născociri.

Noi credem verosimilă explicația realistă a unui simbul de adevăr în legenda minotaurului.

UN ACT DE EROISM

(U. R. S. S.)

I.

A fost ceva cu totul neașteptat. Alla a venit foarte tulburată, ținând în mână o fototelegamă.

— Plec imediat la Moscova, îmi spuse ea. Plasmodinul decolează peste patruzeci de minute. De-acum într-un ceas trebuie să mă-nfilnesc cu Corio. Poftim, ascultă ce-mi scrie: „Alla, trebuie să te văd neapărat. Am la dispoziție o singură zi. La ora douăzeci și două se hotărăște soarta mea. Corio“.

— Sună ca în vechile romane de aventuri, i-am spus.

Îl cunosc pe Corio de mulți ani și știu că e un om inteligent și echilibrat. Lucrările lui asupra microstructurii cîmpurilor energetice i-au făcut cunoscut numele printre oamenii de știință de pe toată planeta.

— Corio n-ar trimite un bilet ca ăsta dacă n-ar avea motive s-o facă. Observă scrisul.

M-am uitat la cele patru rînduri și am băgat numaidecît de seamă că au fost scrise de un om stăpînit de emoție.

— Dacă totul e bine, mă întorc chiar azi, spuse Alla. Dacă nu...

— Ce tot vorbești, surioară! am exclamat. Ce poate să i se fi întimplat? Să fie bolnav, să fie în pericol?

— Corio n-ar trimite fără motiv un asemenea bilet, repetă Alla. La revedere, dragă Avro!

Zicînd acestea, se apropie de mine și mă sărută pe frunte.

— La revedere! Ai de la mine o strângere de mână pentru Corio. Telefonează-mi deseară. Ar fi bine dacă la videotelefon s-ar afla lângă tine și Corio.

După masă am coborît pe chei ca să privesc marea. Era o zi foarte călduroasă, cu aerul umed. În capătul scării de granit care cobora spre mare m-am uitat la termometru și la higrometru. Cel dintîi arăta 28 de grade Celsius, cel de-al doilea — o umiditate de 18%.

— Dacă o ține tot așa, am să plec de-aici, am auzit în spatele meu un glas.

— A, bătrînul Onks, veșnic nemulțumit! Oare ce nu ți-o mai fi plăcînd?

Era amicul meu Onks Felitov. Nu-i plăcea niciodată nimic. Avea el o specialitate a lui: bombănea și căuta mereu nod în papură. Nu degeaba era el membru în Consiliul critic al Direcției generale industriale.

— Uite asta nu-mi place, spuse Onks, arătînd cu degetul aparatele de măsurat. Nu știu cum suporți tu căldura, eu însă o suport greu. Mai ales atunci cînd aerul e atît de încărcat cu vapori de apă.

Am rîs:

— În cazul ăsta ar trebui să pleci la odihnă în Nord, să zicem în Groenlanda.

Onks făcu o strîmbătură. Fără a spune nici o vorbă, îmi întinse buletinul Institutului meteorologic.

Am citit: „5 ianuarie. Litoralul estic al Groenlandei —10°“.

— Splendid! În curînd au să înflorească acolo magnoliile!

— Nu știu dacă au să înflorească ori ba, dar știu că omenirea nu-și amintește să se mai fi pomenit cîndva una ca asta.

Bombănind într-una, Onks o luă agale de-a lungul cheiului, ștergîndu-și mereu cu batista gîtul plin de sudoare.

Pe la șase m-am întors la mine și m-am așezat în fața videotelefonului. Dintr-o clipă în alta, Alla trebuia să-mi vorbească despre Corio. În cameră era cald și umed. Mi-am adus aminte de Onks...

Alla m-a sunat abia la unsprezece.

— Ce s-a întâmplat?! am exclamat, cercetînd cu atenție fața surorii mele, care-mi părea ciudată și străină. Ce s-a întâmplat, Alla? Unde e Corio?

• Alla schiță un zîmbet trist. Vedeam cum îi tremurau buzele.

— Plîngi, draga mea? am strigat. Plîngi?

Niciodată n-am văzut-o pe soră-mea plîngînd. Nici-odată!... Acum însă plîngea! Era ceva de necrezut!

Alla clătină din cap.

— Ba nu, văd că plîngi! Spune-mi imediat ce s-a întâmplat!

Ea se uită drept în ochii mei. Atunci i-am văzut strălucirea lacrimilor din ochi. Inima mi se rupea în bucăți...

— Pot spune că adineauri mi-am luat adio de la Corio, spuse, în sfîrșit, Alla în șoaptă.

— A?...

Voiam să spun: „A murit?...”, dar ea mi-a luat-o înainte:

— Nu, e în viață și se simte foarte bine.

— Nu te mai iubește?

Alla își lăsă capul în jos și surise straniu:

— Nu știu... Totul e atît de greu de înțeles... Nu pricep nimic din cele ce s-au întâmplat.

Mi s-a tăiat răsufierea. O, dacă ar fi fost Alla alături de mine!

— Draga mea, te implor, spune-mi totul pe rînd, așa cum a fost. Trebuie să te ajut. Toți trebuie să te ajute.

— Nu mă poate ajuta nimeni. Nimeni!...

Alla își dădu la o parte șuvița de păr de pe frunte și, strîngîndu-și buzele, spuse printre dinți:

— S-ar putea ca în curînd Corio să nu mai fie...

M-am apucat de rama metalică a ecranului.

— Spuneai că e în viață și se simte bine...

Am văzut-o pierzîndu-și stăpînirea de sine. Lacrimile i-au țîșnit din ochi. Acoperindu-și fața cu palmele, Alla a dispărut din cîmpul vizual al videotelefonului. Am strigat-o, am țipat în receptor, am amenințat-o pînă cînd, în sfîrșit, a apărut pe ecran fața severă a unei tinere, care mi-a spus:

— Corespondentul dumneavoastră a terminat convorbirea.

La telefonul local mi s-a comunicat că primul plasmodin pleacă spre Moscova a doua zi, la ora cinci dimineața.

II.

Pe cînd urcam, în zori, scara avionului cu motor cu plasmă, l-am lovit fără să vreau cu cotul pe pasagerul din fața mea. Omul și-a întors capul, și atunci l-am recunoscut pe Onks Felitov.

— Părăsești Sudul? l-am întrebat pe un ton indiferent, gîndindu-mă la cu totul altceva.

— Aș! făcu bătrînul. Am primit o fototelegramă să mă prezint de urgență la consiliu. E o chestiune importantă. Știi că oamenii nu sînt rechemați din concediu pentru te miri ce...

Cînd ne-am așezat pe locurile noastre, unul lîngă altul, Onks s-a aplecat înspre mine și mi-a șoptit:

— Mi se pare că ghicesc despre ce este vorba.

— Să te-aud.

— E vorba de blestemata asta de vreme. Înainte de a pleca din Moscova, la noi în consiliu se spunea că a început un proces de topire intensă a ghețurilor din Antarctica și Groenlanda.

M-am uitat întrebător la Felitov.

— Închipuie-ți ce se va întîmpla dacă nivelul apei din Oceanul Mondial se va ridica cu vreo patru metri!

— Pentru asta ar fi necesar să se topească toate ghețurile din Groenlanda și din Antarctica.

— Și dacă se topesc într-adevăr?

— Nu văd de ce, i-am răspuns.

Mă uitam mereu la cronometrul de la mîină. Aveam impresia că mașina înaripată se apropie de Moscova mult prea încet. Numai o dată m-am uitat în jos și am observat că pămîntul nu era alb, cum e de obicei iarna, ci de un cenușiu murdar. Zăpada se topea. În ianuarie! Deasupra plasmodinului se întindea o beznă purpurie, străpunsă de dungile portocalii ce se iveau de după orizont, de unde răsărea soarele.

M-am mirat cînd mi-am găsit apartamentul încuiat. Am bătut, și ușa s-a deschis. Alla a căzut la pieptul meu și a izbucnit în plîns. Părînd să-și ceară scuze, șopti :

— M-am încuiat ca să nu vină cineva și să mă vadă că plîng...

— Acum să-mi explici totul amănunțit, i-am spus, așezînd-o aproape cu sila în fotoliul din fața mea.

— S-a întîmplat o mare nenorocire, Avro... Poftim, uite !

Îmi întinse o foaie de hîrtie pe care erau desenate patru linii — una roșie, una albastră, una verde și una galbenă.

— Mi-a dat-o Corio. A spus că tu ai să înțelegi totul. Linia roșie arată creșterea medie a temperaturii terestre pe zile.

Linia albastră indică creșterea umidității din atmosferă. Linia verde — intensitatea radiației ultraviolete a soarelui. Linia galbenă — intensitatea radiației infraroșii. Uite cum urcă brusc graficele. Pe zi ce trece, soarele își intensifică activitatea.

M-am uitat la grafice. Axa orizontală avea marcate 90 de intervale, corespunzînd unui număr de 90 de zile. Pe axa verticală erau înscrise rezultatele măsurărilor temperaturii, umidității și intensității radiației...

În ultimele trei luni, graficele săltaseră brusc, depășind aproape de trei ori valorile măsurate inițial. M-am uitat mirat la Alla.

— Și ce are Corio cu toate astea ?

— Nu te pripi. Cercetătorii de la Serviciul central solar au stabilit că situația asta va dura timp de un an.

— Ce se știe despre cauzele activizării Soarelui ?

— În deplasarea lor prin univers, Soarele și întregul nostru sistem planetar au nimerit într-un nor dens de hidrogen. Intensitatea radiației de sinteză a heliului în Soare crește pe zi ce trece. Dacă nu se întreprinde nimic, temperatura medie a Pămîntului va crește cu zece-douăzeci de grade.

Mi s-a făcut cald. M-am apropiat de geam și am tras la o parte perdeaua grea. Pentru întîia oară în viață m-am uitat la Soare cu un sentiment de ură. Matinal, de o nuanță portocalie, părea sinistru. Am tras perdeaua la loc.

— Nu plînge. Nu e bine să plîngi. Sînt sigur că savanții noștri au să întreprindă ceva.

— Și eu sînt sigură. Găsește Corio o soluție... Dar îi iubesc atît de mult!...

Nu pricepeam nimic.

— Bine, Alla, dar ce legătură au toate astea cu dragostea voastră?

— O, nu mai vorbi despre asta, Avro!... exclamă Alla aproape cu desperare în glas. Te implor...

— De ce, draga mea?

În clipa aceea, ușa camerei se deschise și intră Corio. Fără a mă lua în seamă, el se precipită spre Alla și o cuprinse în brațe. M-am retras la geam, am dat din nou perdeaua la o parte și m-am uitat la Soare. Ce încurcătură în numai cîteva ore! În inimă mi s-a cuibărit un sentiment urit de ostilitate față de prietenul meu. Uite cum îi șoptește zorit ceva la ureche surorii mele, și ea îi răspunde la fel. M-am întors brusc și am spus pe un ton violent:

— Încetați cu comedia asta și lămurivi-mă ce se petrece aici! Corio, de ce plînge Alla?

Am observat că avea fața obosită și ochii înfundați în orbite.

— N-am înțeles mai nimic din cele ce mi-a spus ea, am urmat eu pe un ton mai blind. Mi s-a vorbit despre o apropiată catastrofă. În rest nu înțeleg nimic.

— Nici eu nu prea înțeleg... Mai bine zis înțeleg numai în linii generale... vezi tu... cum să-ți spun?... Eu am acceptat să lucrez în grupul teoretic ce va analiza variantele de contracarare a consecințelor încălzirii Pămîntului.

— Ei și?

— Avem prea puțin timp pentru lucru, mult prea puțin — cel mult zece zile.

— Așa.

— Îți dai și tu seama că problema e foarte complicată. Soluționarea ei solicită o colosală încordare a minții. În afară de asta, soluția trebuie să fie absolut justă, pentru că va fi urmată imediat de măsuri practice vizînd activitatea unui

mare număr de oameni, a industriei și așa mai departe. Nu trebuie să existe greșeli.

— Așa. Ei și?

— Înseamnă că mințile care vor lucra în aceste zece zile la problema în cauză trebuie să fie niște minți cu totul ieșite din comun.

M-am uitat mirat la prietenul meu și m-am simțit parcă stîmjenit. Desigur, el era un savant eminent, dar...

— Ei vezi! mi-a ghicit Corio gîndul. Eu sînt, ce-i drept, un bun om de știință, totuși, din păcate, după cum au arătat cercetările întreprinse recent, pe Pămînt nu există savanți care să poată prelucra într-un asemenea răstimp această colosală cantitate de informații științifice și în plus să poată găsi o soluție.

— Pentru prelucrarea informațiilor științifice de ce nu faceți apel la mașini?

— Just. Mașinile însă au nevoie de elaborarea unui program, care într-un interval atît de scurt nu poate fi elaborat.

— Și atunci ce-i de făcut?

— Trebuie încercat să se creeze astfel de savanți.

Am rămas perplex. Atîta mai lipsea!

— Ce-s prostiile astea! am îngăimat, uitîndu-mă bănuitor la Corio.

— Știam că n-ai să mă crezi. Aș vrea ca tu și cu Alla să mă însoțiți la ședința Consiliului științific al Institutului de neurochirurgie structurală, unde vor avea loc astăzi discuții în această problemă. Principala comunicare va fi făcută de doctorul Favranov.

III.

Îl mai auzisem pe doctorul Favranov făcînd o comunicare cu cîțiva ani în urmă. Cea de acum era mai puțin explicită ca prima. Într-o scurtă introducere, el a vorbit despre observațiile făcute de institutul său asupra frecventelor cazuri de genialitate infantilă, care se pierde foarte curînd. Favranov a analizat acest fenomen și a comunicat că el se datorește în primul rînd numeroaselor legături nervoase co-

laterale apărute la om în procesul evoluției lui milenare și care sînt inutile în noile condiții sociale. Omul nu mai este nevoit să lupte pentru existență, nu se mai teme de necunoscut, nu mai e îngrijorat de viața lui și a urmașilor săi, dar structura fiziologică a sistemului nervos continuă să-i rămînă în schema care i-a fost necesară atunci cînd pe Pămînt domneau legile junglei. Nevoia unui aparat de adaptare la condițiile neprielnice de viață constituie principala piedică ce frînează dezvoltarea colosalelor însușiri creatoare ale oamenilor. Favranov a arătat pe niște scheme proiectate pe ecran care anume sectoare ale sistemului nervos central al omului din zilele noastre sînt, așa cum s-a exprimat el, niște „apendice“ care împiedică geniul omenirii să se manifeste din plin în știință și în artă.

— Și dumneavoastră presupuneți că aceste „apendice“ pot fi înlăturate? l-a întrebat pe Favranov doctorul Meinerov, care prezida ședința.

— Da, fără îndoială.

— Și după aceasta omul va căpăta însușirile creatoare necesare epocii noastre?

— Cine posedă complexul necesar de cunoștințe le va putea folosi cu mai multă eficacitate. Cine nu posedă aceste cunoștințe le va căpăta destul de ușor. Vă dați seama, desigur, a adăugat Favranov, că nu e vorba aici de o intervenție chirurgicală în structura scoarței creierului. Legăturile nervoase tradiționale devenite inutile pot fi înlăturate, ușor și fără durere, cu ajutorul acului ultrasonic.

Alla, care ședea lingă mine, s-a ridicat încet.

— Îmi permiteți o întrebare, tovarășe doctor?

— Vă rog.

— Spuneți-mi, această operație nu va schimba oare complet personalitatea omului? Vreau să spun: oare nu va deveni omul cu totul altul?

Favranov zîmbi indulgent:

— Firește, omul va deveni altul. Va deveni mai bun, mai bogat, mai inteligent. Omul care va accepta cel dintîi să i se facă aceasți operație va săvîrși un act de eroism. Ca să te hotărăști să devii alt om, e nevoie de foarte mult curaj.

Noi sîntem absolut siguri cã operația nu comportã nici un pericol. Analiza cãilor nervoase și calculele matematice care s-au fãcut ne aratã cã activitatea intelectualã a omului va fi mult mai productivã.

Fãrã a mai aștepta sfîrșitul ședinței, eu și cu Alla am ieșit din clãdirea institutului și ne-am așezat pe o bancã din parc, drept în fața porții. Știam cã Alla nu va pleca de aici pînã nu-l va vedea pe Corio. Sub picioarele noastre, zãpada se topea vãzînd cu ochii. În șanțul de beton susura un pîrîiaș.

— Știi de ce mi-e teamã? întrebã Alla, nemaiputîndu-se stãpîni.

— Da. Ți-e teamã cã dupã asta el n-o sã te mai iubeascã.

— Sau eu pe el... S-ar putea sã devinã pentru mine un strãin. Dupã operație n-am sã mã pot vedea nici cu el, nici cu colegii lui, fiindcã au sã lucreze.

Între timp, zãpada s-a topit cu totul. Sub picioarele noastre am vãzut pãmîntul cenușiu, cu fire de iarbã de anul trecut.

— În curînd o sã se facã cald ca vara, am bolborosit eu.

— Știi, mi-e rușine... Corio... n-aș vrea ca el...

— Te înțeleg, Alla. Poate cã asta se datorește aceluiași cauze pentru care oamenii nu pot sã devinã geniali. Tare mi-e teamã cã el va deveni un strãin.

— Dar eu nu pot sã mã simt altfel.

— Favranov spune cã astfel de sentimente nici nu trebuie sã mai existe, cã ele pot și trebuie sã disparã.

— Nu știu dacã e bine. În ceea ce mã privește, n-aș accepta pentru nimic sã devin alta. O, cred cã asta e ceva mai îngrozitor decît moartea!

Am ridicat din umeri.

— Desigur, e un act de eroism, am spus eu dupã o îndelungã chibzuialã. Un act de eroism care cere tot atîta curaj ca și primul zbor cu aeroplanul, ca și prima cãlãtorie în Cosmos.

— Și totuși e aici ceva împotriva firii, spuse în șoaptã Alla. Și în aer, și în Cosmos, omul rãmîne el însuși. Aici însã devine altul.

Nu știu pentru cine am angajat eu mai mult această discuție, pentru mine sau pentru Alla. Voiam și eu să pătrund esența etică a problemei despre care vorbise doctorul Meinerov.

Sora mea se aprinse :

— Sînt ferm convinsă că o intervenție artificială în însăși esența elementului uman e potrivnică firii și lipsită de etică.

— Chiar dacă lucrul acesta este necesar pentru rezolvarea unei probleme care prezintă o importanță vitală pentru întreaga omenire ?

— Chiar și așa, răspunse cu fermitate Alla.

— Atunci cum trebuie judecați oamenii care își sacrifică viața pentru a-și salva tovarășii ? Îți aduci aminte, în istoria războaielor se vorbește de eroul legendar Aleksandr Matrosov, care a acoperit cu corpul său țeava unei mitraliere inamice pentru a salva viața cîtorva sute de oameni.

— Murind, el a rămas tot Aleksandr Matrosov. Corio însă va trăi încetînd de a mai fi Corio.

— Va deveni mai valoros și mai util pentru oameni decît e azi.

— Dar va fi alt om, cu totul altul, un străin !...

— Acum nu mai există străini, am replicat eu.

Am îmbrățișat-o pe Alla, căutînd să-i spulber această convingere, s-o consolez cumva, dar în momentul acela s-a apropiat de noi, foarte tulburat, Corio.

— Ei ? l-am întrebat.

— S-a hotărît. Eu sînt primul.

IV.

Mergeam agale spre Institutul de neurochirurgie structurală. Mai întîi am mers pe cheiul riului Moscova, apoi am luat-o prin parc. Gheața de pe rîu crăpase. Pe sub poduri, în dreptul piloților, se formaseră băltoace de apă. Pe cer nu se vedea nici un noraș. Soarele lumina ca într-o zi călduroasă de mai.

— Mamele astea fericite, cu cărucioarele lor, nici nu bănuiesc ce rău e că Soarele e atât de puternic, spuse gînditor amicul meu.

— Corio, tu te duci acum la o operație care trebuie să facă din tine un om de o inteligență rară. Aș fi curios să știu dacă în momentul de față ai vreo idee asupra rezolvării acestei probleme?

— Sigur că am, răspuse Corio. Dar toate ideile mele sînt nu știu cum greoaie. Dacă ne-am apuca să le punem în practică, pentru aceasta nu ne-ar ajunge nici resursele umane, nici cele materiale ale Pămîntului. Aici e nevoie de ceva principial nou! Soluția problemei trebuie căutată undeva într-un loc cu totul neașteptat.

Voiam să-i spun ceva, dar Corio, aruncîndu-i o privire Allei, mi-o luă înainte:

— Eu nu cred că după ruperea unor legături nervoase din creierul omului s-ar schimba substanțial concepția lui despre lume, personalitatea lui.

Zăpada din parc se topise cu desăvîrșire. Peluzele de gazon abureau. Mirosea a primăvară, se auzeau ciripit de păsări, glasuri de copii... Corio se opri în loc.

— Și chiar dacă ar trebui să-și sacrifice simțămintele cele mai dragi, oare un om care-i iubește pe ceilalți n-ar face-o? adăugă el.

Iată și colonada de la intrarea principală a institutului. Ne-am oprit tustrei nehotărîți. Mi-am întors capul cînd i-am văzut pe Corio și pe Alla uitîndu-se unul la altul. Eram stăpînit de sentimente ciudate. Operația la care avea să fie supus prietenul meu trebuia să aibă loc peste cinci ore. Peste cinci ore, el va fi introdus într-o „sală de operații” neobișnuită, echipată cu un mare număr de aparate de măsurat și control și cu excelentul instrument al doctorului Favranov care este acul ultrasonic, capabil să rupă fără dureri cele mai subțiri fibre ale țesutului nervos la orice adîncime și în orice parte a corpului.

Țesut nervos, fibre nervoase... În labirintul lor complex și înclecat stau toată esența rațiunii omului, lumea lui interioară, privirea lui îndreptată în afară, facultățile lui de

percepție și de analiză, sentimentele și stările lui sufletești. Acolo, în adîncul creierului uman, e întotdeauna o beznă desăvîrșită, dar omul vede lumina. Acolo e o liniște de mor-mînt, dar omul aude toată gama sunetelor. Termostatul complex al organismului uman menține temperatura în anumite limite, și creierul simte căldura și frigul, deși propria lui temperatură rămîne neschimbată.

Abia în ultimii cincizeci de ani, creierul a început să se înțeleagă pe sine însuși, să analizeze și să studieze propriile sale funcțiuni, găsindu-le laturile puternice și cele slabe. Creierul a început să se critice pe sine însuși! S-a ridicat împotriva propriei sale imperfecțiuni, elaborînd metode pentru propria-i îmbunătățire! El a ajuns la concluzia că este necesar să se degajeze de legăturile și de povara structurilor inutile care au apărut în procesul evoluției și a găsit metodele și mijloacele pentru a face acest lucru. Creierul își ordonă sieși să facă lucrul acesta cu orice preț!

Cine știe, poate că tocmai în uluitorul proces de autocunoaștere rezidă direcția principală a autoperfecționării creierului uman. Descătușarea genialității omului, acest salt într-o stare calitativă cu totul nouă, trece poate tocmai prin procesul de autoanaliză și autostudiere a creierului, ceea ce îngăduie să i se înlătore părțile slabe și să i se accentueze cele tari.

În fața scării largi de marmură stătea un grup de oameni în halate albe, avînd în frunte pe doctorul Favranov.

— Dați-mi voie să vă prezint pe prietenii mei, spuse Corio, prezentîndu-ne lui Favranov pe mine și pe Alla.

Favranov strînse cu putere mîna surorii mele.

— Spuneți-mi, operația durează mult? întrebă Alla.

— Nu. Doar trei-patru minute. Mai mult durează pregătirile. După operația lui Corio însă, totul va merge mai repede.

Favranov bătu din palme și spuse tare:

— Prieteni, atenție vă rog! Strîngeți-i mîna scumpului nostru tovarăș Corio, fiindcă acum îl luăm cu noi.

Apoi se adresă grupului de savanți de lîngă el — geofizicianul Leikort, astrofizicianul Malinovski, chimistul Portelov, matematicianul Grimzo:

— Nu plecați. Doctorul Kestorski are să vă conducă în laboratorul analitic. După ce vom termina de lucrat cu Corio, o să vă invităm la noi. Nu-ți fă emoții, fetițo! urmă el, adresându-se tandru Allei. Nu te gîndi la asta. Dacă însă o să-ți fie foarte greu, vino la mine. Noi o să te ajutăm...

Și, luînd-o de braț, o conduse în stradă.

V.

La două zile după ce l-am condus pe Corio la operație, m-am întilnit cu Onks Felitov. Cu toată vîrsta înaintată, mergea pe stradă cu un pas foarte vîoi.

— O, Avro, bună ziua!

— Salut, bătrîne!

— Ce-i cu tine?

— Alla e foarte bolnavă. Sînt grăbit să-i duc niște ionizatori...

— Nervii?

— Da.

— Vrei să-ți vindec sora? spuse în șoaptă Onks. Problema a fost rezolvată de un mare grup de savanți, în frunte cu fizicianul teoretician Corio.

— Corio? am strigat eu, nebun de bucurie.

— Da. Știi ce-au propus?

— Ce?

— Să se lanseze cu rachetele, la o altitudine de cinci sute de kilometri, apă obișnuită! Peste o oră sau două, primele mii de tone de apă se vor plasa pe orbită.

— Nu înțeleg nimic, am biiguit eu.

Onks izbucni în ris.

— Nimeni nu putea să înțeleagă nimic. Erau toți hipnotizați de mii de alte proiecte. S-a propus să se lanseze substanțe praf, metale, grafit, plasmă metalizate și naiba mai știe ce. Și de fiecare dată se constata că nu sînt suficiente fie materialele necesare, fie capacitățile de producție. Îți inchipui cîtă cretă obișnuită trebuie lansată în Cosmos pentru a slăbi măcar de două ori torentul de radiații? Milioane de tone!... Și cîte rachete sînt necesare pentru asta! Iar fie-

care rachetă ar crea doar un mic nouraș, în vreme ce este nevoie de un colosal acoperământ de nori care să cuprindă întreg Pământul. În afară de asta, atunci cînd Soarele va reveni la activitatea lui normală, nu prea e clar cum ar putea fi înlăturat tot învelișul acesta. Corio și colegii lui au propus apa, apa obișnuită!

Tot nu pricepeam nimic.

— Ei au abordat problema sub un aspect cu totul surprinzător. Și-au zis că Pământul trebuie acoperit bine și cu mijloacele cele mai ieftine și, mai ales, numai pentru un anumit timp. Desigur, apa e cel mai ieftin material de pe Pământ. Dar ce se va întîmpla cu ea în Cosmos? Corio a dovedit categoric că apa se va răspîndi singură pe întinderi uriașe, așa cum se răspîndesc substanțele active pe suprafața unui corp tare. O tonă de apă va forma în cîteva ore o plasmă foarte subțire, pe un spațiu fantastic de mare. Apoi, sub efectul radiației solare, moleculele de apă ale acestei plasme se vor descîmpune în hidrogen și oxigen, care, la rîndul lor, vor fi ionizate, formînd regiuni cu o concentrație sporită de plasmă de hidrogen și oxigen. Corio și colegii lui au calculat consumul de muncă necesar acestor procese și au ajuns la concluzia că s-ar putea să se consume pînă la șaptesprezece procente din energia radiată de Soare. Îți închipui cum vine asta?

Am rămas înmărmurit. Onks îmi dădu o palmă peste umăr și o luă la fugă, strigîndu-mi:

— Du-te și-i spune toate astea surorii tale. La Direcția industrială știi toți că ea îl iubește pe Corio și el pe ea! „Și el pe ea...” O iubește oare?

După ce mă ascultă, Alla schiță un zîmbet vag și spuse:

— Știam că savanții vor propune ceva neașteptat.

Deodată geamurile apartamentului nostru zdrăngăniră scurt, apoi încă o dată...

— A început! am spus eu în șoaptă. Navele cu apă au pornit spre Cosmos. Proiectul e pus în practică!

Geamurile au zdrăngănit mereu pînă seara și în tot cursul nopții. Am deschis aparatul de radio, în așteptarea ultimelor știri. Apoi a urmat buletinul meteorologic. Îl ascult-

tam cu sufletul la gură. Da, temperatura nu mai era atît de ridicată. În încheiere, crainicul spuse :

— În următoarele douăzeci și patru de ore se așteaptă o scădere bruscă a temperaturii pînă la minus două-trei grade, apoi pînă la zece-cincisprezece grade...

M-am îmbrăcat încetișor și am ieșit în stradă. Dinspre nord bătea un vînt rece, de iarnă. Aerul se cutremura din pricina exploziilor succesive. După vreo cinci minute am văzut apărînd sus pe cer niște fulgerări subțiri, ca cele produse de meteoriți.

Din toate colțurile Pămîntului se arunca apă în Cosmos.

Am deschis cu o mină nesigură ușa Institutului de neurochirurgie structurală și am intrat în holul pustiu, cufundat în semiobscuritate.

În întîmpinarea mea se ridică un tînăr.

— Sînteți de serviciu ? l-am întrebat.

— Da. Ați venit pentru informații ?

— Vreau să știu ce e cu prietenul meu, Corio.

— Nu poate fi deranjat. E cu colegii săi. Lucrează.

In romînește de IGOR BLOCK

Din scrisorile cititorilor

Sînt născut în 1947. Tata este muncitor la D.S.A.P.C.-Bacău. La 11 martie 1962 am fost primit în rîndurile organizației U.T.M. din școala în care am învățat.

Mi-au plăcut ultimele lucrări apărute în Colecție, atît din punctul de vedere al conținutului cît și din acela al prezentării grafice. În afară de Colecție mai citesc revista „Știință și tehnică” și cărți de la două biblioteci din oraș. Imi place filatelia, dar ocupația mea preferată e radiofonia.

În legătură cu popularizarea Colecției vă voi spune o istorioară :

Într-o zi de școală, am luat Colecția cu mine. Atît colegii cît și profesorul de la prima oră m-au rugat să le-o împrumut. Eu le-am împrumutat bucuros broșurile și i-am îndrumat de unde și le pot procura.

Cu aceasta vă urez sănătate și succese în munca dumneavoastră,

ION CIMPEANU

Buhuși

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică” și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice” se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU

• • OCTOMBRIE 1962